

Іваннікова О.В.аспірант кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Одеського національного економічного університету

АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ЯК ФАКТОРА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стаття присвячена малому бізнесу, який є одним з основних компонентів системи ринкової економіки, зокрема фінансовим показникам показникам його діяльності. Актуальність дослідження підвищується тим фактором, що політична нестабільність, неузгодженість законодавчої бази, що мають місце в нашій країні, в першу чергу відбиваються саме на малих підприємствах. Основна увага зосереджена на аналізі фінансового стану малих підприємств Одеської області. Проведений аналіз платоспроможності підприємств різних галузей, та зв'язку цих показників з рівнем прибутку. Визначено ряд факторів, що впливають на показники фінансової звітності та на результати аналізу, що проведений на її підставі. Запропоновано підвищити роль державного регулювання для забезпечення стабільного розвитку підприємств малого бізнесу, а також наголошено на необхідності внутрішнього фірмового аналізу основних економічних показників для забезпечення стабільної роботи підприємства.

Ключові слова: Мале підприємництво, статистичний аналіз, фінансова стійкість, платоспроможність, стабільність.

Статья посвящена малому бизнесу, который является одним из основных компонентов системы рыночной экономики, в частности финансовым показателям его деятельности. Актуальность исследования повышается тем фактором, что политическая нестабильность, несогласованность законодательной базы, которые имеют место в нашей стране, в первую очередь отражаются именно на малых предприятиях. Основное внимание сосредоточено на анализе финансового состояния малых предприятий Одесской области. Проведен анализ платежеспособности предприятий различных отраслей, и связи этих показателей с уровнем прибыли. Определен ряд факторов, влияющих на показатели финансовой отчетности и на результаты анализа, проведенного на ее основании. Предложено повысить роль государственного регулирования для обеспечения стабильного развития предприятий малого бизнеса, а также отмечена необходимость внутрифирменного анализа основных экономических показателей для обеспечения стабильной работы предприятия.

Ключевые слова: Малое предпринимательство, статистический анализ, финансовая устойчивость, платежеспособность, стабильность.

Постановка проблеми. Світова фінансова криза, політична нестабільність та неоднозначність законодавчої бази негативно відбиваються на економічному стані національних підприємств. Це, у свою чергу, спричинює ріст безробіття, дефіцит державного бюджету через недостатність податкових надходжень, зростає загальна напруженість у суспільстві, різко падає рівень доходів соціально незахищених верств суспільства. Тому у сучасних реаліях надзвичайно важливо розуміти причинно-наслідкові зв'язки, що впливають на фінансову стійкість підприємства.

Аналіз досліджень і публікацій. Важливу роль аналізу фінансових показників для ефектної діяльності підприємства у своїх працях вивчали відомі вітчизняні та зарубіжні дослідників: Грабовецький Б. Є., Костирко Р.О., Тігова Т.М., Селіверстова Л.С., Процюк Т.Б. та інші. Е. Нікбахт, А. Гроппеллі виділяли плато-

спроможність як один з основних показників, яким керуються інвестори та кредитори в прийнятті рішень.

Головна мета дослідження полягає в проведенні аналізу платоспроможності малих підприємств за видами економічної діяльності та галузями промисловості Одеської області, а також встановлення зв'язку цього показника з рівнем чистого прибутку; визначенні факторів, які можуть впливати на показники фінансової звітності, і, як наслідок, на результати аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження. За даними Головного управління статистики (рис. 1) в Одеській області загальним фінансовим результатом діяльності суб'єктів малого підприємництва у 2015 р. став збиток до оподаткування у сумі – 111728,7 млн. грн.; у 2014 р. 175262,4 млн. грн. У 2013 р. аналогічний показник малих підприємств області склав 25057 млн. грн.

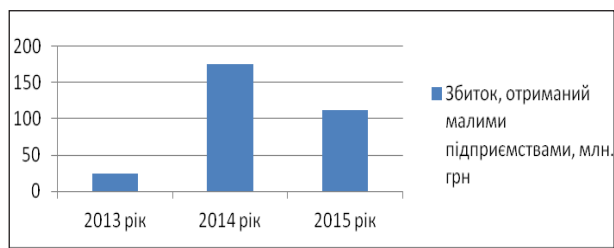

Рис. 1. Динаміка збитковості малих підприємств за 2013-2015 рр.

Наявна динаміка вказує на багатократне погіршення фінансового стану підприємств, які за результатами року не дійшли до головної мети своєї діяльності – отримання прибутку. На формування прибутку впливають зовнішні і внутрішні фактори. До зовнішніх факторів, на які суб'єкт господарювання не може вплинути, належать: природні умови, ставки податків, інфляція, ціни на виробничі ресурси, інфраструктура ринку.

Є внутрішні фактори, які залежать безпосередньо від підприємства – обсяг виробленої продукції, її якість, ціна, ефективність використання ресурсів та багато інших. Метою даного дослідження є аналіз таких показників ефективності діяльності підприємства, як платоспроможність та ліквідність, встановлення зв'язку між даними показниками та рівнем прибутку підприємств.

Фінансовий стан підприємства оцінюється показниками ліквідності та платоспроможності, які в загальному вигляді характеризують його спроможність своєчасно і в повному обсязі здійснювати розрахунки за короткостроковими зобов'язаннями перед контрагентами. Короткострокова заборгованість підприємства, що відокремлена у відповідному розділі пасиву балансу, погашається різними способами, зокрема забезпеченням такої заборгованості можуть виступати будь-які активи підприємства, у тому числі необоротні. Разом з тим очевидно, що ситуація, коли, наприклад, частина основних засобів продається для того, щоб розрахуватися за короткостроковими зобов'язаннями, є небажаною. Саме тому, досліджуючи ліквідність та платоспроможність підприємства як характеристики його поточного фінансового стану і оцінюючи, зокрема, його потенційні можливості розраховуватися із кредиторами за поточними операціями, цілком логічним є зіставлення оборотних активів та короткострокових пасивів.

Незважаючи на те, що на практиці поняття ліквідності та платоспроможності тісно взаємозв'язані, вони не є тотожними. Ліквідність у загальному розумінні означає здатність цінностей перетворюватися в грошові кошти. Вона характеризу-

ється наявністю в підприємства ліквідних засобів у формі залишку грошей у касі, грошових коштів на рахунках у банку та тих елементів оборотних активів, що легко реалізуються.

Отже, платоспроможність підприємства характеризується його можливістю і здатністю своєчасно й повністю виконувати свої фінансові зобов'язання перед внутрішніми та зовнішніми партнерами, а також державою. Таким чином, основними ознаками платоспроможності є:

а) наявність у достатньому обсязі коштів на розрахунковому рахунку;

б) відсутність простроченої кредиторської заборгованості [1, с. 118].

Аналіз платоспроможності здійснюється шляхом зіставлення наявності і надходження коштів з платежами першої необхідності (податки, розрахунки з органами соціального страхування, пенсійного фонду та інші нарахування, погашення позик, оплата комунальних послуг і послуг сторонніх організацій, оплата праці).

Платоспроможність вимірюється коефіцієнтом платоспроможності, який розраховується як відношення грошових коштів та їх еквівалентів до суми термінових платежів на певну дату або на наступний період.

Коефіцієнт абсолютної платоспроможності розраховується за наступною формулою, використовуючи показники балансу:

$$K.п. = (p. 1160 \text{ ф. } 1 + p. 1165 \text{ ф. } 1) / p. 1695 \text{ ф. } 1, (1)$$

де р. 1160 ф. 1 – грошові кошти та їх еквіваленти;

р. 1165 ф. 1 – поточні фінансові інвестиції;

р. 1695 ф. 1 – поточні зобов'язання.

Теоретичне оптимальне значення цього показника становить приблизно 0,2-0,25 [2, с. 145]. Проаналізуємо платоспроможність підприємств Одеської області за видами економічної діяльності на підставі даних Головного управління статистики в Одеській області за 2013 – 2014 роки (табл. 1) [4, с. 20].

Найвищі показники платоспроможності мають підприємства, що займаються фінансовою та страховою діяльністю – 0,6 та 0,3 на початок та на кінець року відповідно, тимчасовим розміщенням й організацією харчування 0,36 та 0,29; заклади освіти – 0,26 та 0,29, надання інших видів послуг – 0,24 та 0,20. Найнижчі показники за даними 2014 року мають такі види діяльності як транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність та промисловість 0,04-0,05.

Проаналізуємо платоспроможність малих підприємств Одеської області за галузями промисловості на підставі даних Головного управління статистики в Одеській області за 2013- 2014 роки (табл. 2) [4, с. 23].

Таблиця 1

Аналіз платоспроможності малих підприємств Одеської області за видами економічної діяльності за 2013 -2014 р.р.

Вид економічної діяльності	Грошові кошти (рядок 1165 ф. 1-м)		Поточні фінансові інвестиції (рядок 1160 ф. 1-м)		Поточні зобов'язання і забезпечення – усього (рядок 1695 ф. 1-м)		Коефіцієнт платоспроможності	
	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.
	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.
Усього	2971741	3546229,1	1992449	1002141	40808444	54228939	-	-
Сільське, лісове та рибне господарство	133183,8	165916,4	17759,6	15520,8	1731758	1982879	0,0872	0,0915
Промисловість	111429,9	177557,4	7465,9	2588,6	2580559	3156025	0,0461	0,0571
Будівництво	463214,8	364006,6	283582,8	289397,2	5977346	6381845	0,1249	0,1024
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	606117,7	870575	775882,9	273428,4	12830215	18282671	0,1077	0,0626
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	330560,6	549223,1	8894,1	9263,8	7383972	10687827	0,0460	0,0523
Тимчасове розміщування й організація харчування	24365,3	17508,8	101785,9	101585,9	346337,7	402627,5	0,3642	0,2958
Інформація та телекомунікації	29867,1	27500,7	592,7	531,7	198649,3	263912,1	0,1533	0,1062
Фінансова та страхова діяльність	210994,3	157456,7	185364,3	168119,8	660651,2	1055911	0,6000	0,3083
Операції з нерухомим майном	647592,7	442947,5	518058,1	57233,5	6071793	8339767	0,1920	0,0600
Професійна, наукова та технічна діяльність	238076,4	263340,7	13977,9	19495,3	1361134	1808118	0,1852	0,1564
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	134657	484767,7	78862,5	64722,6	1102633	1269586	0,1936	0,4328
Освіта	4802,4	3824,3	23	10	16984,2	14673,8	0,2841	0,2613
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	22492	7252,5	175,6	222,8	397702,7	439294,3	0,0570	0,0170
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	4628,1	6056,6	13,8	13,9	108175,9	103211,7	0,0429	0,0588
Надання інших видів послуг	9758,6	8295,1	10	6,4	40533,7	40590,2	0,2410	0,2045

Таблиця 2

Аналіз платоспроможності малих підприємств Одеської області за галузями промисловості

Галузі промисловості	Грошові кошти (рядок 1165 ф.1-м)		Поточні фінансові інвестиції (рядок 1160 ф.1-м)		Поточні зобов'язання і забезпечення – усього (рядок 1695 ф.1-м)		Коефіцієнт платоспроможності	
	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.	на 31 грудня 2013р.	на 31 грудня 2014р.
	11429,9	177557,4	7465,9	2588,6	2580559	3156025	-	-
Промисловість	549,1	340,5	0	0	4808,6	4362,5	0,1142	0,0781
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	97065,8	144307,3	7464,7	2578,1	1983978	2445121	0,0527	0,0601
Переробна промисловість	29536	56532,8	241	241	792042,5	971026,9	0,0376	0,0585
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	7350,1	9942,5	162,4	162,4	48540	79058,1	0,1548	0,1278
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	4327,4	4091,4	4336,5	5	112148,3	132063,9	0,0773	0,0310
виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна діяльність	0,3	0,1	0	0	4953,4	6602,5	0,0001	0,0000
виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	4197,4	2532,3	4,8	0	101279,4	137660,4	0,0415	0,0184
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	518,6	407,3	0	0	4328,1	4422,5	0,1198	0,0921
виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	11434,7	18831,1	317,1	513,2	402532	517279,6	0,0292	0,0374
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої нетеплової мінеральної продукції	4755,3	6822,4	1650	1650	125850,5	139980,4	0,0509	0,0605
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів	10787,3	10343,7	701,5	1,5	162969,5	185920,8	0,0705	0,0556
виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	2334,9	2555,5	700	0	7307,8	6844,2	0,4153	0,3734
виробництво електричного устаткування	1991,7	2973,1	0	0	20824,2	41744,5	0,0956	0,0712
виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	2503,3	3187,4	0	0	78289,7	88985,5	0,0320	0,0358
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	3957,4	1627,7	1,5	1,5	56547,8	48346,6	0,0700	0,0337
виробництво меблів, іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування	24158,7	34803,7	51,4	5	229334	271105,4	0,1056	0,1284
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	9391,9	29052,9	0	0	527257,4	593134,9	0,0178	0,0490
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	4423,1	3856,7	1,2	10,5	64514,9	113407,2	0,0686	0,0341

Аналіз платоспроможності підприємств промисловості Одеської області (табл. 2), дозволяє зробити наступний висновок – найбільший коефіцієнт платоспроможності мають підприємства з виробництва та реалізації комп'ютерів, електронної та оптичної продукції 0,41 та 0,37 у 2013 році та у 2014 році відповідно; текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – 0,15 та 0,13, низькі коефіцієнти платоспроможності має виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 0,002 та 0,003, виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань – 0,003, найнижчий коефіцієнт платоспроможності у виробництво коксу та продуктів 0,0001.

Проте при аналізі балансу слід мати на увазі, що його дані характеризують стан підприємства лише на певну дату, в даному випадку – на кінець року. Система показників балансу є моментною, а тому можна припустити, що якщо на підприємстві на кінець року спостерігається нестача коштів, це не значить, що воно не зможе погасити свої поточні зобов'язання, адже баланс не містить інформації про термін їх погашення.

Аналізуючи стан платоспроможності підприємства, необхідно розглянути причини фінансових труднощів, частоту їх створення і тривалість прострочених боргів. Причинами незадовільної платоспроможності можуть бути невиконання плану виробництва і реалізації продукції, підвищення її собівартості, невиконання плану прибутку, в результаті чого має місце нестача власних джерел самофінансування підприємства, високий процент оподаткування. Однією з причин погіршення платоспроможності може також бути неправильне використання оборотних коштів, відтягання їх в дебіторську заборгованість, вклад у надпланові запаси та інші цілі, які тимчасово не мають джерел фінансування. Водночас відсутність грошових коштів на розрахунковому рахунку для погашення термінових зобов'язань не завжди є підставою вважати підприємство неплатоспроможним.

Показники фінансових результатів характеризують абсолютну ефективність господарювання підприємства. Найважливіші серед них є показники прибутку, який в умовах ринкової економіки складає основу економічного розвитку підприємства. Зростання прибутку створює фінансову базу для самофінансування, розширеного виробництва, розв'язання соціальних проблем та задоволення матеріальних проблем трудових колективів. За рахунок прибутку також виконується частина зобов'язань

підприємства перед бюджетом, банками та іншими підприємствами та організаціями. Зростання прибутку визначає зростання потенційних можливостей підприємства, підвищує міру його ділової активності, збільшує розміри прибутків засновників і власників.

Результати аналізу чистого прибутку малих підприємств Одеської області встановили відсутність прямої залежності між рівнем платоспроможності та чистого прибутку. Так, за статистичними даними за 2014 рік, такі види економічної діяльності як фінансова та страхова діяльність отримали збиток 313876,5 тис. грн., проте коефіцієнт платоспроможності (далі – К. п.) склав 0,6 та 0,3 у 2013 році і у 2014 році відповідно (див. табл. 1), що свідчить про достатній рівень коштів для погашення зобов'язань; діяльність у сфері освіти – збиток 2680,00 тис. грн. (К. п. 0,26 та 0,29); тимчасове розміщення та організація харчування – збиток 224751,0 тис. грн. (К. п. 0,36 та 0,29). Діяльність у сфері транспорту мала найнижчі коефіцієнти платоспроможності – 0,04 та 0,05 та за результатами 2014 р. підприємства цієї галузі отримали найбільш негативний фінансовий результат – збиток 4153979,7 тис. грн.

Аналогічна тенденція спостерігається при аналізі прибутку малих підприємств за видами промислової діяльності. Наприклад, такий вид діяльності як виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції мав найвищий К. п. – 0,41 та 0,37 (див. табл.2), проте фінансовим результатом став збиток – 177,2 тис. грн.; виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення – К. п. -0,0001, але за результатами року 100% підприємств галузі отримали прибуток – 417,5 тис. грн.

Висновки. Платоспроможність, ліквідність та фінансова стійкість є найважливішими характеристиками фінансово-економічної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки. Якщо підприємство фінансово стійке, платоспроможне, воно має перевагу перед іншими підприємствами того ж профілю в залученні інвестицій, в отриманні кредитів, у виборі поставальників і в підборі кваліфікованих кадрів. Нарешті, воно не вступає в конфлікт з державою і суспільством, тому що виплачує своєчасно податки до бюджету, внески до соціальних фондів, заробітну плату – робітникам і службовцям, дивіденди акціонерам, а банкам гарантує повернення кредитів і сплату відсотків по них.

Чим вище стійкість підприємства, тим більше воно незалежно від несподіваної зміни ринкової кон'юнктури і, отже, тим менше ризик опинитися на межі банкрутства. Результати дослідження базуються на статистичних даних, які надаються підприємствами до органів ста-

тики у формі щорічних звітів. Вони показали відсутність прямої залежності між рівнем платоспроможності і чистого прибутку – у збиткових підприємств досить часто коефіцієнт платоспроможності знаходиться на високому рівні, в той же час як підприємства, що отримали прибуток, мають найнижчий коефіцієнт платоспроможності. Це означає, що для отримання повноцінної та достовірної інформації про фінансовий стан підприємства необхідно використовувати широкий спектр економічних показників – ліквідності, оборотності, рентабельності, платоспроможності і обов'язково пов'язувати цифри з аналізом факторів зовнішнього середовища – стратегій конкурентів, попиту і пропозиції на ринку.

За 2015 р. 24,3% малих підприємств отримали збиток, за 2014 р. – 30,5%. Проте беручи до уваги особливості ведення бізнесу, що склалися у нашій країні історично, менталітет більшості населення, складну та нестабільну економіко-політичну ситуацію справедливо постає питання – а чи всі ці збитки реальні? З 2015 року платники податку, обсяг доходів яких не перевищує 20 млн. грн., мають право сплачувати податок на прибуток за результатами бухгалтерського обліку без коригування на податкові різниці. По суті – за результатами фінансової звітності. Можливо, збитки у фінансовій звітності деяких підприємств значно завищені з метою незаконної оптимізації податкового навантаження? Однозначно та з повною впевненістю відповісти на це питання неможливо.

Можна виділити ряд обставин, які провокують підприємства до тінізації частини своїх доходів, серед них: наявність спадних та застійних процесів в національній економіці; низький рівень довіри до влади – підприємці не вірять, що податкові надходження будуть використані за призначенням; високі витрати легального ведення бізнесу; негативний досвід про корупованість податкових органів та органів державної влади.

Не можна оминати увагою той факт, що керівники та менеджери малих підприємств деколи не приділяють увагу аналізу основних економічних показників діяльності фірми, найчастіше через брак часу та коштів на утримання спеціалістів, відповідальних за це. Але, першопричиною є відсутність розуміння важливості такого аналізу для стабільної та довготривалої роботи прибуткового підприємства.

Така ситуація суттєво гальмує розвиток малого підприємництва в Одеській області і в Україні загалом. Тому зараз, в кризовий період малому підприємству як ніколи, потрібна державна підтримка. Розроблення ефективних управлінських рішень щодо регулювання та підтримки малого підприємництва повинно бути одним з пріоритетних завдань держави. Така політика, на нашу думку, має базуватися на доступному кредитуванні, зменшенні податкового навантаження на суб'єктів малого підприємництва, створенні сприятливого інвестиційного клімату, а також забезпеченню безпеки ведення бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
2. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз. Навч. посібник. – Київ: БК «Фактор», 2007 р. – 773 с.
3. Нікбахт Е., Гроппеллі А. Фінанси / Пер. з англ. В.Ф. Овсієнка та В.Я. Мусієнка. – К.: Основи, 1993. – 383 с.
4. Тігова Т.М., Селіверстова Л.С., Процюк Т.Б. Аналіз фінансової звітності. Навч. посібник. – Київ: АСК, 2012 р. – 268 с.
5. Офіційний сайт Головного управління статистики в Одеській області. Електронний ресурс. Режим доступу <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>.
6. Фінансові результати діяльності підприємств малого бізнесу Одеської області у 2014 році. Статистичний бюлетень.

Ivannikova O.V.

ANALYSIS OF SOLVENCY AS A FACTOR OF FINANCIAL STABILITY OF SMALL BUSINESSES

The article is dedicated to the small business, which is one of the most fundamental system components of market economy and economic indicators of business activity. Research is extremely relevant, because of the political instability, the inconsistency of the legislative framework that have taken place in our country, primarily influence on small businesses.

The main attention is concentrated on the statistical analysis of small enterprises' financial state in Odessa region. Based on the research and analysis of scientific papers and publications of known

scientists, economists and other experts in the field of accounting and economic analysis the statistics assessment of results of activity of small enterprises for 2013-2015 was done and definition of solvency was also given. The analysis of the solvency of various industries and the connection of these indicators with income was conducted. The number of factors, that affect the performance of the financial statements and the results of analysis conducted on its basis were determined. The article deals with the topical issue of the reliability of the financial statements in the context of a possible underreporting of profit for the illegal tax optimization, highlighted the causes that can induce a business to such steps.

It is proposed to increase the role of government regulation to ensure the sustainable development of small businesses. The necessity of internally corporate analysis of major economic indicators to ensure stable operation of the enterprise is also justified.

УДК 657.21

Лукановська І.Р.

кандидат економічних наук,
стпрший викладач кафедри обліку в державному секторі
економіки та сфері послуг
Тернопільського національного економічного університету

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Стаття висвітлює актуальні проблеми сучасного етапу існуючої системи обліку витрат бюджетних установ, що зазнала трансформації на шляху переходу України до ринкових умов ведення господарства та змін пов'язаних із новими підходами обліку. В основу статті взято практику обліку водних ресурсів, до яких входять бюджетні неприбуткові організації, що мають ряд проблемних питань організації доходів та витрат галузі водного господарства України. На основі проведеного аналізу робіт вітчизняних вчених визначено особливості ведення обліку щодо здійснення основної діяльності та надання платних чи інших послуг водогосподарських підприємств. Визначено завдання обліку витрат, що в умовах ринку ставляться перед водогосподарськими організаціями.

Ключові слова: бюджетні установи, водне господарство, бухгалтерський облік, витрати, контроль.

Статья освещает актуальные проблемы современного этапа существующей системы учета расходов бюджетных учреждений, подвергшейся трансформации на пути перехода Украины к рыночным условиям ведения хозяйства и изменений связанных с новыми подходами учета. В основу статьи взята практика учета водных ресурсов, в которые входят бюджетные неприбыльные организации, имеющие ряд проблемных вопросов организации доходов и расходов области водного хозяйства Украины. На основе проведенного анализа работ отечественных ученых определены особенности ведения учета по осуществлению основной деятельности и предоставления платных или иных услуг водохозяйственных предприятий. Определены задачи учета расходов, что в условиях рынка ставятся перед водохозяйственными организациями.

Ключевые слова: бюджетные учреждения, водное хозяйство, бухгалтерский учет, расходы, контроль.

Постановка проблеми. Бюджетні неприбуткові організації – одні з найважливіших, але, одночасно, найбільш проблемних секторів економіки країни з точки зору фінансового забезпечення. До цієї групи належать водогосподарські організації, які займаються надзвичайно важливими питаннями, що пов'язані з експлуатацією меліоративних систем державного підпорядкування, використанням, збереженням

та відтворенням такого природного ресурсу як вода, а також вирішує низку інших, не менш важливих, управлінських та регулюючих заходів. Зокрема, меліорацією земель, вирішенням разом з уповноваженими на це органами й організаціями проблеми забезпечення водними ресурсами тощо.

В умовах нестабільності водному господарству притаманні проблеми нестачі коштів